

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:

Dr. Reich Aladár
ország. képvis.

Főmunkatársak:

Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:

Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

A további harc.

Tisza István gróf vitézlő főhadnagy úr ujdonsült kormányával éppen olyan kudarcot fog vallani, mint Széll és Héderváry, akik bécsi parancs szerint akarták intézni az ország ügyeit. Tisza sem óhajtja tekintetbe venni, hogy most talpára állott a nemzet s követeli törvényben gyökeredző jogait. Ez a nemtörődomség, ez az arisztokrata semmibevevés fogja nyakát szegni a Tisza-kormánynak, mely vigan adja ki a rendeletet a sorozás előkészítésére s minden intézkedést megtesz a kormány kényelmes berendezkedésére. Ebből azonban, a tények mutatják, semmi se lesz. Tisza arra számított, hogy az ő szép szemeért, maszlaggal teli beszédeért, melyben olcsó frázisokat puffogtatott, — leszerel az ellenzék. Azt várta a korrupció atyámesterének édes magzatja, hogy a függetlenségi párt, — mely a nemzet megbizásából immár közel egy esztendeje küzd minden megengedett parlamenti eszközzel a magyar nyelv jogáért — hódolattal lerakja a fegyvert az ő huszáruniformisa előtt. Balga hit, nevetséges, hiu képzelődés!

A Kossuth-párt minap tartott értekezlete elé érdeklődéssel tekintett az ország egész közvéleménye. Mert

ez az értekezlet volt hivatott eldönteni azt, hogy milyen események várhatóak a politikában s elsősorban; vajjon sikerrel operál-e a geszti földesúr, a kinek közgazdasági tevékenységéről csodálatosan mély bölcsességgel hallgatnak a Tisza-pártivá vedlett ujságok. A kormány részéről tele kürtölték a világot, hogy a békekötéstől csak egy-két nap választ el bennünket. Egy paraszthajszál még — mondták — s Tisza győzött az egész vonalon. Csalódtak. A Kossuth-párt s vele a többi ellenzéki frakciók nem árulják el az igaz ügyet s kérelhetetlenül folytatják a megkezdett harcot. A csatasorból nem fog kiállani senki se; a kormány szemben találja magát a nagy és hatalmas ellenzékkel, mely elszántan tör magának utat s meg sem áll addig, míg a jogos nemzeti kívánalmak teljesedését nem mutathatja föl. És azok is roppant csalódtak, kik pártválságot reméltek ettől az értekezlettől. Se leszerelés, se pártválság nincsen. A párt, Kossuth Ferenc indítványára, egyhangulag kimondotta, hogy a további harc ügyét *nyílt kérdésnek* hagyja. Tegye mindenki azt, amit jónak lát; ha kedve volna valakinek visszavonulni a nemzetre oly válságos időszakban, tessék, — de a lelkiismeretén kívül a választói előtt is indokolja

meg álláspontját. Viszont: aki azt látja és érzi, hogy tartozó kötelessége tovább küzdeni, tovább, egész a végletekig, annak se pártelnök, se párthatározat nem áll utjában.

A függetlenségi-pártnak ugyszólván valamennyi tagja jelen volt az értekezleten, mely egyhangulag hozta meg nevezetes és a jövő alakulásaira döntő befolyásu határozatát. Ez a határozat pedig röviden és világosan azt jelenti, hogy a *a párt az obstrukciót tovább folytatja*. Tisza programja nem érdemes semmiféle támogatásra. És mint-hogy teljesen fumigálja a nemzetnek nyelvéhez való szent jogát: minden becsületes hazafinak arra kell törekedni, hogy ezt a kormányt olyan váltsa föl, mely nemzeti programmal jelenik meg az országgyűlés előtt.

Jósolgatták, hogy a Kossuth-pártban sok hívé lesz az ugynevezett békés kibontakozásnak. Nem igaz. Mindössze néhány embernek volt erre hajlandósága, de hisszük, hogy a párt zömének lelkes hangulata, harcrakészsége őket is sorakoztatja a küzdő táborba. Szükség is van erre, mert most már elkerülhetetlenül következnek az új képviselőválasztások. Ebbe pedig egységesen kell belemenni, bizodalommal a nem-

TÁRCA.

Erzsébet napján.

— nov. 19. —

Susogó levele lehullott a fának,
Borus felhők jöttek, borus felhők szálltak.
Genfi tó partjáról
A levél hulláskor:
Kialudt élete egy liliomszálnak . . .

Kialudt élete egy liliomszálnak . . .
Nem jön többé közénk, kit oly sokan várnak!
S millió szív sebzetten
Könnyező szemekkel
Átkozza hatalmát a kaszás halálnak.

Átkozza hatalmát a kaszás halálnak,
Azért az egy szivért: százat is adnának,
Százat: egy csepp vérért
Száz lelket lelkéért.
Letört őrangyala nagy Magyarországnak.

Letört őrangyala nagy Magyarországnak.
Kialudt a szive szenvedő anyának.
Békéjét meglelte,
Ott fenn a mennyekben
Átszúrott szivének, sajtó fájdalmának.

Átszúrott szivének, sajtó fájdalmának.
Felszabadítója a magyar hazának.

Bilincünk levette,
Reá könnyét ejtve:
Szabadítója lett a szent szabadságnak.

Szabadítója lett a szent szabadságnak,
S a haza bölcsénél: szeme harmatának
Gyöngy lett minden cseppje
S csillogott remegve.
Mi nagy Asszonyunknak, tört liliomszálnak . . .

Mi nagy Asszonyunknak, tört liliomszálnak . . .
Szép szeme világa, könnye hullásának
Milljósor adja
Vissza hú magyarja,
Hú pátrónájának, királyasszonyának.

Susogó levele lehullott a fának,
Borus felhők jöttek, borus felhők szálltak.
Genfi tó partjáról
A levél hulláskor:
Kialudt élete egy liliomszálnak . . .

Fratinesies Endre.

első szerelem.

Irta: Barta Lajos.

(Folytatás)

— Nem eresztlek Judit!
— Mi jögon tartsz te fogva engem? Rabod
vagyok én neked?
— Judit! Az Istenért Judit!

— Akarom, hogy kiereszsz!

— Soha!

Olyan volt, mint egy nő-farkas. Szemei
tágra nyíltak és vadul lobogtak felém.

— Apám vagy te nekem!

— Nem vagyok Judit.

— Bátyám vagy?

— Nem vagyok.

— Akkor, hogy mersz zsarnokoskodni fö-
löttem?

— Menj aludni Judit! — Te nagyon beteg
vagy! —

De ekkor ő megtámadott és erőhatalommal
akarta a folyosó kulcsát elvenni tőlem. Vitt
velem, mint a kiben hirtelen összekeveredett
a galamb és a vércse. De én átfogtam, föl-
emeltem, bevitettem szobájába és úgy ruhás-
tól beletettem ágyába. Ott aztán elkezdett
keservesen sírni.

Ekkor értettem meg, hogy van egy ellen-
séges hatalom, mely megragadja a nőket és
feltarthatlanul, a végzetesség erejével viszi
őket szomorú sorsuk felé . . .

Ettől a naptól kezdve nyílt ellenségemmé
lett Judit. — Hanem egy újabb gyászeset
megint összebékített bennünket. Raffai bácsi
is itt hagyott bennünket. Nem volt beteg,
csak úgy lassan elmúlt közölünk . . . Utána
halt az édes apámnak. — Mintha egy világ-

zetbe vetett azon hitünkben, hogy a választók igazat fognak adni a harcoló ellenzéknek.

Dr. Reich Aladár Zomborban.

(A függetlenségi párt zászlóbontása.)

Vasárnap tartotta a zombori függetlenségi párt zászlóbontását, mely fényesen sikerült és folyt le, s melyből joggal lehet következtetni arra, hogy a megalakult párt életerős, s gyökerei mélyre hatolnak majd a zombori talajba.

Már mult számunkban megirtuk, hogy az ünnepélyre a fővárosból, a függetlenségi párt által leküldettek Lengyel Zoltán és Reich Aladár orsz. képviselők, kiknek jelenléte fényesebbé tette a megalakulás ünnepélyét s megszilárdította azt a kapcsolatot, amely az ujonnan alakult vidéki párt és a központ között fennáll.

Hatalmas tömeg töltötte meg a Vadászkiút nagytermét délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. Zombor egész társadalma megjelent, érdeklődéssel várva a gyűlés lefolyását. És hogy mily nagy volt az érdeklődés az ügy iránt, mutatja, hogy a délben ugyancsak a Vadászkiútban megtartott társasbeneden 120 résztvevő volt jelen, olyan szám, a mely ismerve városunknak minden közügy iránt tanusítani szokott közönyét, nemcsak csodálatos, de szinte hihetetlen.

Ott láttuk a hallgatóság soraiban nemcsak az intelligens polgárság zömét, nemcsak a szállási gazda-osztályt, de a hivatalnoki kart is feltűnően nagy számmal, sőt mi több a hivatalok főnökeit is.

Részletes tudósításunkat a következőkben adjuk:

Jelenvoltak: Mérő Ignác elnök, dr. Pataj Sándor titkár, dr. Karácsony Gyula és Czettl Dezső jegyzők, a párt tagjai-

nak sorából Markovits Lajos kir. törvénytörvénybíró, Henneberg, Diener és Mayer dr. ügyvédek, és mintegy 1500 hallgatóság. Jelenvoltak még Lengyel Zoltán és Reich Aladár orsz. képviselők.

Mérő Ignác elnök üdvözlö az egybegyűlteket, elmondja, hogy a hatóság részéről dr. Veszelinovits alkalmatosság van jelen, felkéri a jegyzőkönyv vezetésére Karácsony dr. jegyzőt. A szólásra jelentkezőket Mayer dr. tartja evidenciában. Átadja a szót a titkárnak, aki a párt programját fogja ismertetni. (Éljenezés.)

Dr. Pataj Sándor hosszabb beszédben terjeszti elő a párt programját. Beszédét élénk figyelemmel kísérte hallgatóság. Igen szép, formákban és eredetiségben gazdag beszéde elején kijelenti, hogy a szabadság, egyenlőség és testvériség zászlaja alatt gyűltek egybe. Nem általános elveket hangoztatunk, hanem aperté kimondjuk, hogy mit akarunk s miért küzdünk, s kijelölt céljaink mellett megmaradunk, s ha kell, értük meg is halunk. (Éljenezés.)

Azután rátér a párt programjának részletes ismertetésére. Ismerteti az önálló magyar hadsereg szükségszerűségét s a létszám csökkentésének nagy hasznait. Szép hasonlatokkal mutatja be, hogy az önálló vámterület mennyire fontos hazánkra nézve. Az önálló külügyi képviselőre tér azután át és kifejti, hogy a mai állapotok mellett a a külföld előtt csak mint Ausztria része szerepelünk. Előadja mennyire igazságos az általános titkos választói jog behozatala, miáltal a napirenden levő vesztegetések megszűnének. Előtárja az igazságosabb rendszer szükségét.

Hosszasabban fejtegetve kimutatja az igazságügyi reform szükségességét. Azt a példát veti fel, hogy ha valaki egy

éjjeli szekrényt feltör és abból pár koronát ellop, akkor minősítéssel elítélik vagy 6 hónapi börtönre, de ha azt az egész éjjeli szekrényt minden bennevalóval ellopja, csak pár napra csukják be lopásért! (Nagy derűtség.) Követeli a megyei és városi önkormányzat fentartását, hogy legyenek ezen intézmények továbbra is, ép úgy mint a multban, alkotmányunk védőbástyái. S végül kifejti a nemzetiségi törvény tiszteletben tartásának szükségét.

Beszédét avval fejezi be, hogy a viszony Asztriával tarthatatlan, szükségszerű a válás s azért volt szükséges a Magyarország önállóságát követelő függetlenségi párt erősödése. (Sokáig tartó éljenezés.)

Dr. Mayer Nándor bejelenti, hogy Reich Aladár orsz. képviselő következik, mire dr. Reich Aladár Baja város képviselője emelkedett szólásra. Hazafias örömmel üdvözlö a zombori polgárságot a mai zászlóbontás alkalmából. Mert ez bizonyosága a zombori polgárság hazafias érzésének, hogy az országos mozgalom harcosai sorába lép.

Mikor tavasszal az itt megtartott nép gyűlésen részt vett, azt hallotta, hogy Zomborban van egy töredék, mely csodálkozik, hogy itt a függetlenség hazafias eszméje tért hódít. Eszébe jut Máté evangélista mondása, midőn a farizeusok együtt ültek az asztalnál — a népkinzóival. Elpanaszolták ezt Jézusnak, ki ezt mondta: Egészséges embernek nem szükséges orvossággal élni. A hazafias érzés, a testvériség eszméje lelkesíti a párt képviselőit, hogy apostolokként oly helyekre zarándokoljanak, hol föl száll a függetlenség zászlója.

Ez a hazafias mozgalom a rossz politikai viszonyok közt 1 év óta tart és a párt úgy jár el, mint a szántóvető,

tól elfeledt sarokban két régi cimbalom állt volna. Nem volt már rajtuk több hur, csak mindegyiken egy. Egyszerre csak elpattant az egyik és a másik, bár rozsdás sem volt, elpattant utána. Nem tudott meglenni egymagában, annélkül, hogy a másik vele együtt hangzana. — Jó volt neki elmenni közülünk!...

Egy napon azt mondtam Juditnak:

— Jó lenne Judit — a »Diczi« szó végképp eltűnt közülünk — ha valamelyik nőrokonod eljönne hozzánk! — Mit gondolsz? Talán Mari kisasszony!

— Nem, nem! — tiltakozott élénken Judit. — Csak hadd maradjanak! — Én miattam akarod?

— Miattad is és miattam is, Judit! — Tulajdonképpen a jövőre gondoltam.

— Ha jól akarsz velem, akkor hagyj csak bennünket magunkra!

Szemeiben sötét és kuszált fény égett és vad félelem ült. Tudtam, hogy ez eltűnt volna belőle, mihelyt el tudja mondani, hogy irtózik attól, hogy más is megtudjon mindent. — Pedig az a félt idő jött egyre közelebb és közelebb, oly bizonyossággal, mint a halál. Csak az tűnt föl nekem, hogy le tudott mondani a Czéczezel való találkozásról. Csak később tudtam meg, hogy értesítette ezt, hogy egész »addig« nem láthatják egymást.

Igy éltünk ketten minden jelentősebb esemény nélkül, szinte lézengve a nagy házban. Judit megint jó és ragaszkodó kezdett lenni hozzám. Már nem is ő volt az, aki cselekedett, hanem az, aki eljövendő volt parancsolt neki; az anyaság sugárzott keresztül egész természetén.

Amint gyámoltalansága nőtt, úgy fokozódott vonzalma hozzám.

Végre azon is átestünk. Jókor gondoskodtam a kellő segítségről; minden jól men.; Juditnak nem lett semmi baja: — fia született.

Mikor Judit fölkel a gyerekágyból, már tavaszra vált az idő. Már nekizsöndültek a fűzfák és a jegenyék, a rétek zöldütek, a levegőben a párolgó föld és a friss fű erős szaga volt érezhető, az ég kék volt és a május sejtelme mosolygott mindenhol felénk.

Sokszor kiültünk Judittal a ház napos oldalára; még gyöngé volt és halovány. A nehéz napok, melyekben hűen kitarítottam oldalán, egészen megváltoztatták. Olyan volt velem szemben, mint egy jó, szófogadó gyermek. Nem restelkedett előttem. Az a fájdalom, melylyel gyermekét szülte, amelylyel az egész emberiségnek áldozott, éreztették vele, hogy nincs többé miért szégyenkeznie! Egy napon a következő párbeszéd folyt le köztünk:

— Dezső! — kezdte el Judit — meg kell valamit mondanom.

— Csak mondd bátran!

— A gyermek apjának nevét.

— Tudom Judit.

— Tudod?

— Mindent tudok Judit...

— Megengeded, hogy beszéljek vele?

— Ha eljön ide hozzád, mint becsületes férfihez illik.

— Azt nem tudom, hogy megteszi-e?

— Hát, hogyan gondold?

— Például én megírnám neki, hogy itt, meg itt várom és ő eljönne oda...

— Az nem illik hozzád, Judit!

— A gyermek miatt, Dezső!...

— Nem bánom, hát legyen!

— Majd azt írom neki, hogy jöjjön a hársak közé! — Te is eljössz, leülsz egy padra valami rejtett helyen és megvársz. Én megmondom neki, hogy van valaki velem.

— Jó lesz! Ird!

Harmadnap, mikor a hársak közül visszafelé jöttünk, kérdezem Judittól:

— Hát mit végeztetek Judit?

— Ő nem tért rá, én pedig... nem tudtam mondani neki.

— Majd én beszélek helyetted Judit.

— Istenem abból baj lesz!

— Majd vigyázok magamra Judit!

— Én úgy reszketek, nem merem azt mondani, hogy menj!

— A gyermekért Judit!

— Hát menj! De légy szelid!... Dezső! Nagyon szeretlek! Úgy szeretlek, mint az édes testvért! — Akarod, hogy megcsókoljalak?... Az arcomon, vagy a homlokodon?

— Az arcomon Judit!...

Mikor az édes apámat eltemettem, nem tudtam sirni; de most megjelent a fájdalom vize szememben.

— Mikor akarod Judit? — kérdeztem és alig tudtam eltitkolni hangom reszketését. — Holnap?

— Nem, holnap ne! — Holnapután vagy talán azután.

— Hát mondjuk, hogy holnapután — után, csütörtökön; — megegyeztünk?

— Meg.

hogy általa megvetett mag csirává legyen, mélyen szánt, hogy a mag megkapja a jó helyet. S azért aki a nemzet sorsát intézi, hogy a nemzeti eszmék magja jó helyre találjon, megszántja a bajok, a szenvedések ekevasával és a nép lelkében kivirágzik a függetlenség eszméje.

A hon mostani szomorú helyzetét régi ellenségünk, régi fegyverével teremtette. Az osztrák katonai körök kapzsisága, kiméletlensége és megalázása nyilatkozott meg újra most, mikor a szegénységben sanyolgy magyar néptől követel vér- és adóáldozatot. Ezért vette fel a függetlenségi párt a harcot, leszállt a magyar néphez, föltámasztotta szívében és lelkében a nemzeti öntudatot, nemzeti erejét.

A harc még nem ért el eredményt, mert amit célul kitűzött, a cél a magyar vezérnyelv a közöshadseregben, nem adták meg. Ezután kezdtük meg újra a harcot és haladtunk előre, telve a legszebb reményekkel. Megkellett állnunk, mert a király személyét állították szembe. Eszébe jut Göthének boszorkány inasa, ki meglátta, hogy a mesterének oly seprűje van, mely vizet hoz. Az inas is megpróbálta és a seprű hozott is egy vödörrel, de így a víz folyton szaporodott, az inas ekkor jött annak tudatára, hogy elég volt a vízből.

Fogott egy fejszét és szétdarabolta a seprűt, de mivel ő nem tudta a csábszavat, minden darab hozott vizet és a mester elmondta a csábszót.

Nem fél a harctól, mert jól tudja azt, hogy abban két akarat kulminál egymással és azé lesz a győzelem, mely erősebb. Ugy látja, hogy a királyi akarat most erősebb a nemzet akaratánál. Első feladatunk most, hogy a nemzet akarata legyen erősebb. Egy ideig azt,

amit mi akartunk a kormány-párt is akarta, hanem amidőn gróf Apponyi Albert (éljen kiáltás hallatszik) Reich Aladár az éljen zajba kiáltja „nagyon beszédes ember” — de most nem tartom érdemesnek az éljenre Apponyit. Az ő hamleti képzelődésében úgy jön elő, hogy róla a Klopyból fújó szél a nemzetiség köpönyegét leterítette és ő most meztelenül áll a nemzet előtt. Még ő velünk volt, egységes volt a nemzeti akarat és oly erős, mint a királyé. Most a nemzeti akarat megerősítése, megszorítása van napirenden. Amit Tóth János képviselő társam felvetett, az alkotmány sáncaiba vegyük azokat, kik velünk küzdenek.

Utána Lengyel Zoltán beszéde következett.

Városi közügyek.

I. Rendkívüli közgyűlés.

Baja város törvényhatósága f. hó 9-én d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyaiul nagyjából a hazafias átiratok szerepeltek. Az átiratokat Meskó László tanácsnok hazafias szellemű indokolása után egyhangúlag nagy lelkesedéssel vette tudomásul a közgyűlés, mely az átiratokat pártolólággal terjeszti fel az országgyűlés képviselőházához.

Szatmár-németi és Pozsony szabad királyi városok közönségének átiratai a 3-ik évüket kiszolgált katonák visszatartása ellen, Szeged és Kolozsvár szab. kir. városok közönségének átiratai a magyar nemzeti követelmények megvalósítása érdekében és Heves vármegye közönségének átirata a magyar nemzet alkotmányának megoltalmazása tárgyában — képezték a rendkívüli közgyűlés tárgysorozatát, ezenfelül a városi virilistáknak 1904-ik évre szóló névjegyzéke és Mocsányi K. műépítész lemondása foglalkoztatták a közgyűlést, mely rövid 1 órai tanácskozás után véget ért.

II. Közigazgatási bizottsági ülés.

Baja város törvényhatóságának közigazgatási bizottsága f. hó 9-én, délelőtt 9 órakor

gyér látogatottság mellett tartotta meg rendes havi ülését, melynek első tárgyát a polgármester rendes havi jelentése képezte.

Az adózás a lefolyt hóban ismét kedvezőtlen volt. Befolyt egyenes adóban 6252 korona, teljes 5105 koronával kevesebb mint múlt év október hónapban. Bélyeg és jogilletékben is nagyon meglátszott az ex-lex. Befolyt 254 korona, 2013 koronával kevesebb, mint a múlt év hasonló időszakában. Ugyanígy áll a helyzet a többi adónemnél is.

A tisztai orvos jelenti, hogy az általános kármozgalom kedvezőtlenebb volt mint szeptember hóban. A népmozgalom azonban kielégítő. Született 42 gyermek és meghalt 37 egyén. A szaporulat 5.

Jelenti továbbá a tisztai orvos, hogy az iskolákban megtartott szemvizsgálat alkalmával 3 trachomást talált, mely közül 2 visszaeső volt.

Az orsz. kath. szövetség kérte az általa kiadott klerikális politikai napilapnak, az »Uj Lapnak« utcai elárusítási engedélyét. Mint-hogy az erre vonatkozó miniszteri rendeletnek a nevezett társaság nem tesz eleget, a polgármesteri hivatal nem adta meg az engedélyt. Ez ellen a kiadóhivatal fellebbezett, de a közigazgatási bizottság a polgármester határozatát helyben hagyta és a fellebbezést elvetette.

A tanfelügyelő jelenti, hogy 3446 6—12 éves iskolaköteles gyermeket irtak be az idén az iskolákba. Ezzel szemben azonban 1118 12—14 éves tanköteles nem látogat semmiféle iskolát. Erdélyi főjegyző fölvilágosít, hogy ez azért van, mert igen sokan vannak a leányok közül, kik már bevégezték a negyedik polgári iskolát, másrészt a kültelkekről Felső-Szent-Ivánra és Csávolgyra járnak iskolába azért, hogy a zárdaiskola nem vesz fel külvárosi leányokat az iskolába, másrészt pedig a Felsővároson nincsen más, mint 2 osztályú leányiskola. Ezen baj orvoslását kéri a tanfelügyelő.

Végül jelenti, hogy a kultuszminisztérium az izraelita hitközség abbéli kérelmét, hogy a polgári leányiskolája állami szubvencióban részesüljön, azzal utasította el, hogy erre nincsen fedezet.

Az állatorvos jelentése után az ülés véget ért.

Szinészet.

Külön'b vélemény.

(Válasz Ibaíai urnak „külön véleményére“)

Világhírű énekesnőről zengett a társaság dicső himnuszokat. Csupán egy jelenlevő nem csatlakozott az általános véleményhez. »Nem dicsérem, nem dicsérhetem!« No, de mi kifogásod van ellene? »Hát egyszerűen, még sohasem hallottam őt.«

Ez az elcsépelet adoma jutott eszembe önkénytelenül, mikor Ibaíai úr cikkét elolvastam. És örömmel tapasztaltam, hogy még sokakban, kik szintén olvasták a cikket, szintén hasonló véleményt keltett az.

Lerántja, de alaposan lerántja a cikk írója első sorban Pesti Ihasz társulatát, majd nagyokat rángat a kritikuskon, kik szerinte mind csak dicséradákat tudtak a társulatról zengeni, végül megadja a kegyelemdőfést a direktornak, amiért nem tett úgy, mint bizonyos kiállításokon és nem vezette elő sorjában a magyar színészet lángelméit. És teszi ezt, mint végül suverén fensőséggel megjegyzi, azért, hogy jövőre újra szerencsénk leend a társulathoz.

Kedves Ibaíai úr! még élénken él mindannyiunk emlékében Pesti Ihasz derék, igazán kiváló társulatának minden egyes előadása! (notabene ez a kellemes benyomás csakis és csupán azokban élhet, kik a színi előadásokat látogatták.) Általános volt a vélemény, a színi kritika is azt bizonyította naponta, hogy a társulat egészében és egyenként nemesak hogy derekasan megállta helyét városunkban (sajnos, nem írhatom városunk színpadán.) melynek közönsége, pedig intelligens közönség, hanem betöltené és be is fogja tölni hivatását az ország bármely nagyobb városának nagy színpadán is. I. úr pedig, ki ily kemény kritikát írt, bizonyára a színi előadások minden esti látogatása után szerzett tapasztalatokból szűrte le keserű szavait. Szomo-

Csütörtökön fölmentem Czécz úri házába. Mondtam a hajdunak, aki épen a lépcső tövében állt, hogy jelentsen be!

— Nem szokás az itt kérem — magyarázta. — Mi nálunk mindenki odamegy, ahova akar. Ha megtalálja akit keres — hát akkor jó! — Ha nem találja, akkor is jó! Majd megtalálja máskor! Mivelhogy a világon semmi sem késik, — csak az ember, ha nem siet élni! — Ha az urat tetszik keresni, csak tessék az ebédlőszobába fáradni, aztán várni! Ha megéhezik, a dupla kredencben — a harmadik ajtó jobbra — van hideg pecsenye, meg jófajta fehér... Én fölvezetném az urat, akit tisztelni van szerencsém, de én kivagyok a mezőre rendelve és amugy is megkéstem. Hát csak tessék, semmi ceremónia...

Útközben még visszakiáltotta:

— A kutya neve Vulkán! kezdet kell vele fogni!

Felmentem az emeletre, benyitottam a lépcsőház ajtaján és majd keresztül buktam a nagy jószágon, mely a küszöbön keresztbe feküdt és felső ajkát felhúzza, mérgesen, morogva vicsorította rám fogait. Szólok neki: »Vulkán!« — Rám se hederít. Nyujtom neki kezemet: — kicsinyli. Akkor gúnyolódva meghajlok előtte: — »Vulkán úr! — és akkor méltatott arra, hogy felém nyújtsa pracliját.

Benyitottam a folyosó éppen szemben levő ajtaján; itt megint valami meglepő várt rám. A padlón, egy nagy szürke szőnyegen egy nő feküdt, nem is feküdt, hanem épen hengergette magát az egyedüllét biztonságával,

mialatt kibontott hosszú haja, mint gyönyörű aranyárga zuhatag, folyt utána. Az asszonyt egy kis szöszke fiu kergette, aki ujjongott és sikongott örömeiben. Mikor nagysokára meglátott, ijedten fordította felém arcát, mely olyan volt, mint egy érett, hamvas-piros, finom fajtájú őszi barack. Teste gömbölyű, telt és lágy idomokat mutatott, mint az olyan asszonyoké, akikben elaludt a lélek és csak a testi örömknek élnek. — Bocsánatot kértem, tudakozódtam, hol lehet találni az urat? Nem tudta megmondani, mert nem tudott magyarul. — Egy idegen áldozat volt! — És eszembe jutott Judit, akit szintén a kastélyba akar hozni Czécz... Csak kezével mutatta az asszony hogy menjek jobbra! — A második szobában volt Czécz. Elegáns gavallér volt, amelyet alig lehetett a vad állapotok után sejteni. Épen vadászni készült, a fegyvert nézegette. Mikor meglátott, elkiáltotta magát:

— Ah szervusz testvér! Régi Bruder! Hát te is fölmerültél a szemhatáron? No ez derék, hogy eljöttél. Ül le no! — Vagy ha akarsz, kapsz egy puskát és mehetünk együtt...

Nem akartam evvel az emberrel testvérkedni többé, de még sokat beszélni sem, tehát mindjárt előadtam az ügyet amelyben jöttem. Így mondtam neki szóról-szóra:

— Czécz! te szerencsétlenné tettél egy leányt! Én nem azért jöttem, hogy téged kötelességedre figyelmeztesselek, hanem csak, hogy megbeszéljük a módokat, melyek szerint a baj jóvá lenne tehető...

(Vége köv)

egy egész 12.—, egy fél 6.—, egy negyed 3.—, egy nyolcad 1.50 konona. Aki tehát sorsjegyet akar vásárolni, forduljon bizalommal Török A. és Tsa bankházához Budapesten, mely céget bárkinek ajánlhatjuk.

A Reisz és Porjesz-féle békéscsabai butorgyár, melynek kiváló minőségű izléses gyártmányait a bajai fiók-telepéről is ismeri közönségünk, mint a »Békésmegyei Napló«-ból olvassuk, Dr. Lukács György főispán indítványára a közel jövőben részvénytársasággá alakul, melybe a Reisz és Porjesz cég egész vagyonával belép. Az indítványt az értekezlet elfogadta miután meggyőződött, hogy a Reisz és Porjesz cég megbízhatósága és jó hírneve csak erősíteni fogja az első magyar butorgyár részvénytársaság jövődjét.

Szerencsétlenül járt községi jegyző. Pencz Ádám garai jegyző f. hó 1-én a garai temetőbe hajtattott kocsián, amely azonban lefordult és a jegyző egy árokba esett oly szerencsétlenül, hogy arcán és lábán súlyosan megsérült. Az ágyban fekvő jegyző iránt városunkban is — ahol számos tisztelője van — általános a részvét.

Lakásváltozás. Dr. Marton Jenő fogorvos lakását a Haynald-utcába, a Vogl-féle házba tette át.

A színházkérdés megoldása. Mint a legaktuálisabb és legerőteljesebb kérdés megvalósítása foglalkoztatja most legelőnkebben a bajai közvéleményt és így nem csoda, ha a megoldási tervek egész csoportja képezi szóbeszéd tárgyát. A tervek közt mindenesetre a legéletrevalóbb az, amely szerint Baja város adósságai előnyösen convertáltatnának ami által egy oly összegű évi megtakarítás eszközöltetnék, mely a 120.000 korona színházépítési költség évi amortizációjára épen elegendő. Így a színház a város újabb megterhelése nélkül épülne. Mint értesülünk, a színügyi bizottság legközelebb komolyan fog foglalkozni evvel a tervvel, úgy, hogy az építési munkálatok már a tavasszal megkezdhetők legyenek.

Ujból Lovretity. Városunk heti bűnügyi krónikája már el sem képzelhető e nélkül a rakoncátlan suhanc garázdálkodása nélkül. Alig szabadult ki a börtönből, újabb merényletre vetemedett úgy, hogy a büntetőbiróságnál állandóan, mint jól ismert bűnös szerepel. F. hó 10-én is testi sértés vétsége miatt volt beidézve Dr. Hetényi Pál albiró elé, de amíg reákerült a sor, hogy az ideje hiába ne vesszen, a büntetőbíró előszobájában egy fiatal emberre kést rántott. Az erre keletkezett zajra az egész járásbiróság összecsozdult, mire a rakoncátlan Lovretityet a börtönőrök a járásbiróság fogházába kísérték. A bíróság a jelenlevő tanukat nyomban kihallgatta és az íratokat a szabadkai kir. ügyészséghez tette át.

Jótekonyság — akadályokkal. Egy jótekonyságáról városszerte — kevésbé ismert városatyá szívének nemes sugallatától indítatva, a minap azzal az ajánlattal állott elő, hogy belvárosi házát a színház céljaira odaajándékozza, de csak oly föltétellel, hogy ha a város élte végeig 3000 korona évi járadékot fizet, holta után pedig örökösének évenként 1200 koronát juttat. Ezenfelül ha nem csalódnak, kikötött magának és családjának minden színelőadás után egy bizonyos összegű tantiémet, 1 ingyenes páholyt, két számított ülőhelyet, a színház homlokzatán egy nevével viselő aranybavésett emléktáblát, holta után az összes helybeli templomokban tartandó hetenkénti hálaadó istentiszteletet és a szentszéknél külön névnap kieszközlését. Részünkről ehhez csak azt a kívánalmat fűzzük, hogy a nemesszívű adakozót az ég számos évig éltesse, úgy a haza, mint a város, de legfőképp családja örömére!

Tűz Szent-Istvánon. A szomszédos Baja-Szent-Istvánon szombaton reggel tűz pusztított, ahol egy ház és melléképületei estek áldozatul a pusztító tűzvésznek, hol sok gabonanemű volt felhalmozva.

Késelés. Gerebes József, Máriy Károly és Pastrovics István bunyevác legények f. hó 8-án este Juhász Kálmán molnár segédet a Zrinyi Miklós-utcába megtámadták és késsel több helyen megszurkálták.

Lopások. Folyó hó 7-ik és 8-ik közötti éjszaka ifj. Cserba György fűszerkereskedő raktárának ablakán át ismeretlen tettesek

behatoltak s onnan a boltba jutva szivart és szivarkákat loptak el.

Miskolczi Máttyás Flórián-utcai házának padlásáról f. hó 11-én csöves kukoricát loptak el, a tettes ismeretes.

Cirkusz. Talán amióta városunk fennáll kitünőbb cirkusz-társulat nem járt nálunk, mint *Wollner testvéreké*, kik a héten mindössze négy estén mutatták be nagyszerű művésztüket közönségünk előtt. Sajnos az időjárás nem kedvezett nekik, mert a beállott hideg elriasztotta a közönséget a tömegesebb látogatástól. Pedig *Wollnerék* mindent elkövettek, hogy a hideget elviselhetővé tegyék. Két nagy kox-kályha fűtötte délutántól kezdve a hatalmas, 1500 személyre fényesen berendezett cirkuszt. Mindhiába. A növekedő hideg egyre apasztotta a közönség számát s így aránylag kevesek gyönyörködhetek — hogy csak néhányat említsünk — az ökölnyi és máris érdemekkel földiszított kis kerékpárművészek, az elegáns megjelenésű és szédítő ügyességű equilibrista, *Wollner*, a kitünő bohóc, a Ren-

low-család, a *Paveys*-család stb. stb. művészi előadásában. — Hanem amibe nem telhetett gyönyörtőlünk most: telni fog a tavasszal. Arról értesülünk ugyanis, hogy *Wollnerék* a telet itt fogják tölteni s a jövő évi tournéjukra a legkiválóbb erőket szerződttelve előadásait Baján kezdik meg. — Megvagyunk győződve róla, hogy közönségünk annak idején meleg rokonszenvvel és pártfogással fogja ezen kiváló magyar artista-társaságot kitüntetni.

Fischer Lipót utódai helybeli jőnevű divatárú-cég közhírré teszi, hogy **női divatickei** (csipkék női kelengyék részére, ruhadiszkek, paszomány, szallagok és napernyők) eddigi különben is olcsó árait azok felére szállította le, miután azokat többé nem tartja. A nevezett cég óriási raktárt tart ezenkívül kötő-pamutokban, férfi és női fehérneműekben, harisnyákban, cipőkben, dísztárgyakban stb. stb. s azokat szintén a legolcsóbb árban bocsátja áruba.

A cég továbbá azt a bámulatos előnyt nyújtja t. vevőinek, hogy 20 korona összegű készpénzbevásárlásnál teljesen ingyen készít el bármely arckép után életnagyságú mellképet művészi kivitelben.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcibort, eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtakát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Baján, a Mészáros-féle házban lévő volt Koldin-féle**

BORBÉLY- és FODRÁSZ-ÜZLETET átvettem és azt saját nevem alatt tovább folytatom.

Ennélfogva bátorkodom a n. é. közönség pártfogásáért esedezni és kérem, hogy engem b. látogatásaikkal megtisztelni kegyeskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Purda Gyula.

3-2

Gyógyszertár átvétel.

Szives tudomás végett van szerencsém nyilvánosságra hozni, hogy a legrégebb s mindenkor kitünő hirnévnek örvendő

„ÜDVÖZITŐHÖZ”

czimzett

GYÓGYSZERTÁRT

a Jóth Kálmán-téren

(POLLERMANN-FÉLE HÁZBAN) folyó évi november hó 1-én tulajdonomba vettem, melynek vezetésében mindenkor s kizárólag a közegészség és a n. é. közönség kielégítése lesz irány-

adó.

Baja, 1903. évi november hó.

Kiváló tisztelettel

Baronyi Gyula

gyógyszerész.

Zongorák,

Cimbalmok,

Hegedűk

csakis
első rangu
gyártmányok

Wagner
Antalnál
BAJÁN.

REISZ és PORJESZ

BÚTORGYÁRA

BÉKÉSCSABA.

Nagyvárad,

Fiók-telepek:

B A J A,

Erzsébet királyné-utca (volt Mészáros-féle ház).

MODERN BÚTOR.

TELJES LAKÁSBERENDEZÉSEK.

Legolcsóbb gyári árak.

☛ Mindenféle diszitó- és kárpitosmunkák elvállaltatnak. ☛

☛ Ugyanott egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik. ☛

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt **12** millió korona nyere-
ményénél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hó-
napban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a 74366. „ „
a **90.000** „ „ a 109780. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen
részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget.

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**,
1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à
80.000, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,
1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,
8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb;
összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt **.75** vagy K. **1.50**; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt **1.50** vagy K. **3**.

$\frac{1}{2}$ „ „ „ **3.** — „ „ **6.** ; $\frac{1}{1}$ „ „ „ **6.** „ „ **12.**

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése**
ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a huzás e napon kezdődik.

TÖRÖK A. és T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **T**eréz-körut 46/a. I. fiók: **V**áci-körut 4/a.

II. fiók: **M**uzeum-körut 11/a. III. fiók: **E**rzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti
sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben (utánvételezni kérem
(postautalvánnyal küldöm } A nemtetsző
(mellékelem bankjegyekben (bélyegeken.)) } törendő.

Pontos cím:

Intelligens ügynökök

igen jó jövedelemre tehetnek
szert. Hol? — megmondják a
kiadóhivatalban.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

Legjobb valódi francia szivar-
kapapir és szivarkahüvely kap-
ható az ország minden
különlegességi árúdjában.

Három hold föld

a vaskuti uton eladó

Kukity Györgynél.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudo-
mására hozni, hogy mint eddig, úgy most is,
tüzelő szén üzletemben a legjobb minőségű
tüzelő anyagokat tartom állandóan eladásra u. m.

Elsőrendű

légszeszgyári dió koksz.

(Olcsóbb féle vagyis nagyobb darabos kokszot
nem tartok.)

Legjobb minőségű

salgótarjáni darabos szén.

Ezen fajnál a t. közönségnek is érdekében
szükségesnek tartom megjegyezni, hogy ez az
összes hazai szenek közt a legcsekélyebb füst-
képződésű, leglángosabb és magas hőfokánál
fogva házi fűtésre legajánlatosabb. Szokás azon-
ban olcsóbb faj szeneket is e néven forgalomba
hozni, miért is kérem a t. vevő-közönséget,
sziveskedjék nálam összehasonlítás végett, bár-
mily csekély megrendelést tenni.

Tartok ezenkívül olcsóbb darabos kőszent
is, valamint keményfaszenet és vágott kemény-
fát eladásra. — A nálam vett tüzelő anyagokat
házhoz szállítom. — Megrendelhető lakáso-
mon (Kisvásártér, Képezdének átellenében) és
a Tóth Kálmán-téri dohánytőzsdében.

A t. közönség pártfogását kérve, mit igye-
kezni fogok kiérdemelni,
maradtam teljes tisztelettel

Nagy Péter,

10-4

szénkereskedő

